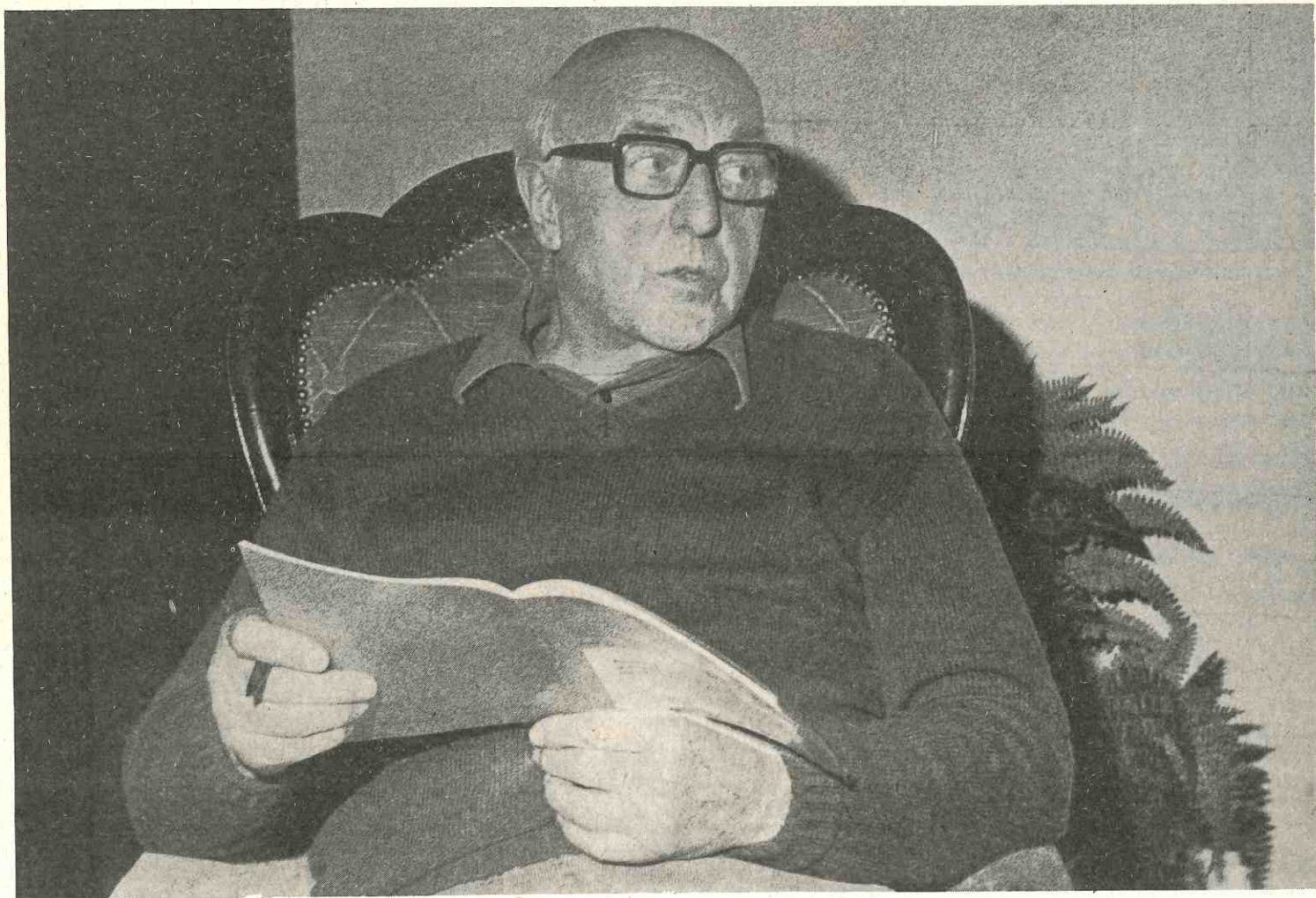

dr. sicco mansholt verdedigt de eeg-strukturpolitiek

In ons gesprek met Mansholt zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

de regionale en sociale aspecten van het EEG-beleid en vooral wat daarvan terecht gekomen is; de selektiviteit van het ontwikkelingsbeleid van de EEG; de tekortkomingen van het prijsbeleid en tenslotte de noodzaak tot een strakkere grondpolitiek.

In de loop van het gesprek bleek steeds meer hoezeer Mansholt het huidige strukturbeleid onvoldoende vindt. Zijn uitgangspunt was dat het strukturbeleid (zeg maar het ontwikkelings- en saneringsbeleid) in principe een goede zaak is, maar dat bij de uitwerking het sociale aspect wat in de knel gekomen is. Aan het eind van het interview blijkt dat Mansholt vindt dat de strukturmaatregelen op zich weinig waard zijn, wanneer zij tenminste niet aangevuld worden met een produktieregeling, met een goede regionale politiek en met een goede grondpolitiek.

We zijn begonnen te praten over de drie richt-

lijnen (of peilers) van het huidige EEG-beleid dat dateert van febr. 1972. De eerste is financiering en modernisering van een deel van de bedrijven; de tweede is de sanering van die bedrijven, die volgens de EEG-normen toch niet meer rendabel gemaakt kunnen worden; en de derde slaat op de opleiding en omscholing van afgevoelde boeren. Men zou de eerste richtlijn kunnen karakteriseren als: die boeren stimuleren, die het snelste tot produktiviteitsverhoging kunnen komen, de ontwikkelingsbedrijven dus. Of ook: daar produceren, waar dat het goedkoopste kan. Het gevolg van dat laatste is dat sommige gebieden als produktiegebied funktieloos worden; denk bijvoorbeeld aan het wijng gebied Languedoc-Rousillon waarover meer in deze Nieuwsbrief. Een logisch uitvloeisel van de eerste richtlijn is dan ook de noodzaak tot omscholing en de noodzaak tot een regionaal beleid, om de problemen in een dergelijk gebied toch enigszins op te vangen. Ook dat regionale beleid is een onderdeel van de derde peiler.

Vindt u niet dat de structuurpolitiek het belangrijkste onderdeel, nl. de regionale politiek en de sociale politiek, weggevallen zijn in de praktijk?

M.: Dat is een goede kritiek, u weet dat de Commissie een regionaal beleid, een industriespreiding had voorgesteld, maar dat de heren politici en de regeringen in gebreke zijn gebleven om daarover een besluit te nemen.

Wat er over is gebleven is de schaalvergroting en de afvloeiing.

M.: Maar de zaak is aangenomen in 1972! We zijn dus nog maar 3 jaar bezig, wat wilt u dan? Je kunt wel zeggen tot dusver is gebleken dat er onvoldoende is gedaan om deze dingen tot uitvoer te brengen. Alle maatregelen berusten op die structuurpolitiek, jullie wekken de indruk alsof ze verkeerd zijn, die structuurmaatregelen.

Ik wil niet zeggen dat ze voldoende zijn, ze beginnen nog maar net te werken! En de regionale politiek om de spreiding van de werkgelegenheid te krijgen. Goed de regeringen hebben dat niet willen besluiten, maar die omscholing zal er moeten komen. Kijk bijvoorbeeld eens naar Auvergne en de Garonne, die jongens moeten de mogelijkheid hebben om zich om te scholen.

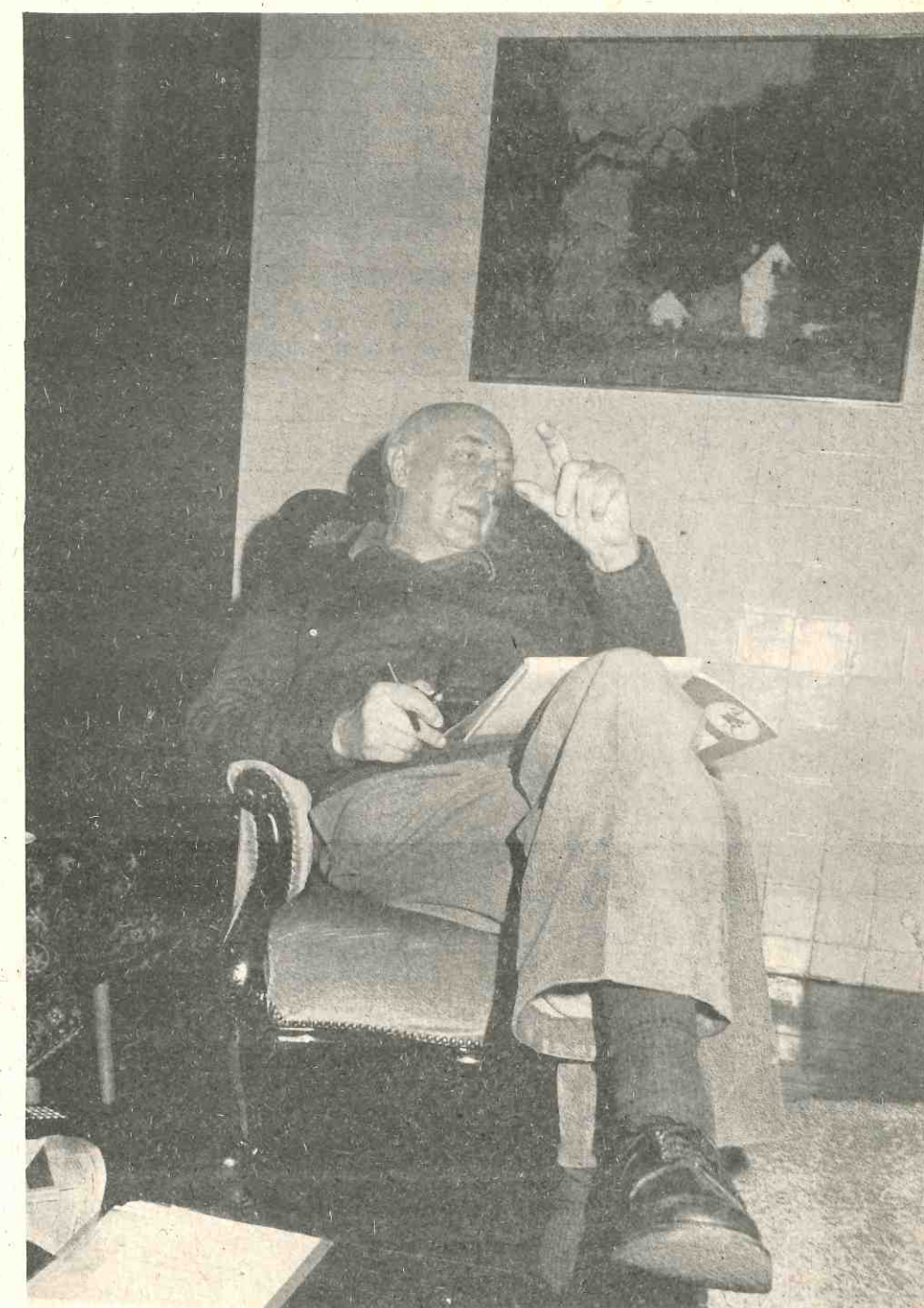
Is dan de algemene conclusie dat onze maatschappij dan toch niet klaar was voor zo'n ambitieus plan. Het is nu zo'n beetje voor tweederde in werking en juist de achtergebleven gebieden hebben er het minst van kunnen profiteren.

M.: Ja maar u zegt "niet klaar was", dan hadden we dus moeten wachten, waarop? Hoe kom je met zo'n maatschappij klaar. Mijn redenering in de politiek is: Begin maar, he. Kijk die regionale politiek zal er uiteindelijk wel komen. Als je maar een sterke Europese Commissie hebt. Kijk als de ministers het te duur vinden en ze kunnen niet tot overeenstemming komen, dan kun je wel zeggen, dan moet je wachten tot ze tot overeenstemming komen over die regionale politiek. Wat dat betreft

«moest ik dan wachten tot de regionale politiek van de grond kwam»

geef ik u volkomen gelijk, in die zin: Een landbouwpolitiek, die niet gepaard gaat met een regionale politiek bereikt zijn doel niet. Maar had ik dan een besluit moeten nemen, van eerst de regionale politiek en dan zullen de landbouwmaatregelen er wel achteraan komen?

Maar ondertussen zitten we met een plan waarvan de structuurpolitiek tot

op zekere hoogte draait en datgene wat als begeleiding bedoeld was, dat dat stagneert.

M.: Ja, ja.... Geweldig, maar nou wil ik even zeggen zoals ik het gesteld zou hebben. Op zichzelf zijn die maatregelen noodzakelijk, zelfs de afvloeiing van de boeren, maar dan sociaal begeleid. Ze moeten opgevangen worden, door scholing en werk. En die maatregelen moeten natuurlijk geboden zijn in maatregelen van bredere strekking, regionale ontwikkelingspolitiek en spreiding van de werkgelegenheid.

Je kunt ook rustig zeggen: De vraag moet gesteld worden of we wel door moeten gaan met de structuurpolitiek als de regeringen niet beslissen tot een werkelijke regionale politiek.

Een groot aantal maatregelen wordt gekenmerkt door een selectief karakter. De rentesubsidies bijvoorbeeld gelden alleen voor de grotere bedrijven en de kleinere die niet aan de voorwaarden voldoen blijven er buiten staan.

M.: Er is een grens gesteld voor gro-

te bedrijven, een bedrijf boven een aantal koeien komt niet in aanmerking.

Maar naar beneden zit er ook een duidelijke grens aan. Je moet binnen zes jaar het paritaire inkomen kunnen halen.

M.: Dat is een zekere bescherming die we hebben ingebouwd. Als we subsidie in het vooruitzicht stellen, en het bedrijf kan niet rendabel worden, dan betekent het dat hij in de toekomst zijn kapitaal verloren heeft en nog niet met een rendabel bedrijf zit. Hij moet met een ontwikkelingsplan kunnen aantonen dat hij in staat is om een dergelijk bedrijf te runnen. En aantonen dat er in die streek de mogelijkheden zijn om grond te krijgen.

Is dat woord bescherming niet wat eufemistisch gekozen? Door die bescherming wordt een aantal boeren ieder perspectief voor de toekomst ontnomen, en die moeten dus binnen afzienbare tijd hun bedrijf stop zetten.

M.: Dan moeten ze omscholen. Moet je als overheid subsidie geven als hij uiteindelijk niet rendabel kan worden? Dan keert de subsidie zich tegen die man, hij moet het kapitaal wel aflossen en dat kan niet als hij geen inkomen verdient.

Maar dat zijn twee verschillende dingen. Eén ding is, hij voldoet aan uw rentabiliteitsbegrip. Een andere zaak is of hij kan doorboeren.

M.: Hij mag wel blijven doorboeren, hij wordt niet gedwongen om weg te gaan. Hij komt alleen niet voor een rentesubsidie in aanmerking. Dus niemand wordt gedwongen om weg te gaan. De richtlijnen zijn er alleen maar om te zeggen van "Je kunt ook gebruik maken van de omscholing".

prijspolitiek

Maar de prijzen worden afgestemd op het grote bedrijf, dat met behulp van zo'n rentesubsidie groot is geworden en tegen een lagere kostprijs kan werken. De boeren moeten hun inkomen kunnen halen uit de prijs en die moet afgestemd worden op het gemiddelde bedrijf en dat is zeker niet het grotere bedrijf. Dat betekent dan dat er prijzen moeten komen die hoger zijn dan nu het geval is.

M.: En wat is daar de konsekwentie van?

Op korte termijn een prijspolitiek waardoor het gemiddelde bedrijf een inkomen kan halen en daarbij afremmingsmogelijkheden t.a.v. de erg grote bedrijven.

M.: Dat kunt u nou wel zeggen, maar vergeet niet dat de prijspolitiek aan een limiet gebonden is. De prijs is nog altijd een middel tussen vraag en aanbod. Je kunt dus de prijs wel verhogen, maar je moet drommels goed oppassen dat je niet in de overschotten schiet. Daar hebben we nu eenmaal re-

te doen, van je moet de prijs zo hoog of zo laag vaststellen. Ik heb inder tijd -dat was in '72- wel gezegd dat er een richtlijn moet komen voor het prijsbeleid. Een soort indexatie, ieder jaar zou dan vastgesteld moeten worden hoeveel het inkomen is gestegen vergeleken met het inkomen van vergelijkbare groepen. Dat zou dan tot uitdrukking moeten komen in het prijsbeleid van Brussel. Maar dat is afgewezen in de ministerraad, omdat men het zag als indexatie.

Toch, zolang ik indexatie in allerlei andere bedrijfstakken zie, dan kan het in de landbouw ook. Het gevaar zit er wel een beetje in dat zo een aantal bedrijven boven het gemiddelde komen waar het zo aantrekkelijk is om de produktie uit te breiden. Tegelijkertijd moeten er dan maatregelen komen in de geest van, bedrijven boven de 80 koeien mogen niet meer groter worden.

U heeft met het voorstel van indexatie van de landbouwprijzen vermoedelijk prijzen op het oog die hoger liggen dan de huidige prijzen?

M.: Ja, op het ogenblik zijn ze onderhevig aan het handjeklap in de ministerraad.

Wat ik zo graag gewild had, dat was dat er eens objektief werd vastgesteld, de prijzen zijn nu zo, en dan kun je zeggen dat is te laag of te hoog, maar daar kan je dan over vechten en dan van dat ogenblik af de kosten bijhouden. Dan krijg je een objektieve prijsvaststelling. Dat was dus het voorstel maar het is niet doorgegaan.

Op het ogenblik ontcom je niet aan een inkomensbeleid. Voor een boer is het nu het belangrijkste. Je ziet dat met alleen een prijsbeleid de kleine boeren onvoldoende geholpen worden. De werkelijke proletariërs vandaag de dag vind je op het platteland onder de boeren.

Aan de ene kant heb je structuurpolitiek die er op gericht is dat de kleinere boeren ermee moeten stoppen, omdat er voor hen geen toekomst meer is en u zegt daarvan dat je niet moet proberen dat langer te rekken omdat ze er toch uit moeten. Aan de andere kant pleit u voor direkte inkomens-toeslagen. Is dat niet strijdig met elkaar?

M.: Dat is ook strijdig met elkaar, maar ik zeg dat het alleen politiek te verdedigen is als het een aflopende zaak is. Op het moment dat je voor het probleem staat dat een boer uit de produkten prijzen geen redelijk inkomen kan halen en ook niet in staat is om van omscholing gebruik te maken, dan zeg ik dat we die man moeten helpen met een direkte toeslag. Maar dan moet je er wel een saneringsproces aan vast laten binden.

Dan kun je die toeslagen dus beschouwen als een verbeterde saneringsregeling?

M.: Ja, niet alleen voor boeren die

niet van omscholing gebruik kunnen maken, maar ook b.v. voor boeren boven de 40 jaar. Dan zeg je iemand van boven de 40 scholen we niet meer om, die is te oud. Hij krijgt dan een inkomenssubsidie tot zijn 65 en dan gaat hij gewoon de AOW in zoals elke boer die zijn bedrijf gaat afstoten. Onder voorwaarde dat die grond ter beschikking komt van een andere boer. Nou, die gaat een ontwikkelingsplan maken en die blijft dus boer. Nou, kijk, langs die weg zie ik dus een verbetering van die regelingen. Omdat we eenvoudig vaststellen dat het niet uit de prijs van het produkt komt.

Maar stel nu dat er zo een aantal boeren gesaneerd is, is er dan aanleiding om te veronderstellen dat er op een gegeven moment een eind aan komt? Vermoedelijk zal er weer een groep boeren overblijven, die net boven de drempel blijft hangen. En dat zal zo wel blijven totdat je de prijzen opkrikt en dan waarschijnlijk in samenhang met een produktieregeling.

M.: In zekere zin heeft u daar gelijk in, daar zullen we ook wel naar toe moeten. Ik denk dat, het hoeft niet t.a.v. de granen en voor suikerbieten is er al een kwotering, we in een gesaneerde landbouw op een gegeven ogenblik niet aan een produktieregeling kunnen ontkomen.

grondpolitiek

Iets anders, volgens ons ontcom je er niet aan, zelfs met die gemoderniseerde bedrijven, dat er een grondpolitiek moet komen, die een groot gedeelte van de financieringslasten van de grond in ieder geval, wegneemt.

M.: Dat is weer een van die ellendes die gebeuren, dat er geen grondpolitiek gevoerd wordt. Hier loopt de grond al over de 25.000 gulden de bunder. Wat moet je dan als je 5 bunder bij wilt kopen, dan moet je 125.000 gulden op tafel leggen, nou schei dan maar uit.

«wat lardinois wil dat werkt niet, hij wil de boeren zelf gaan belasten met de overschotten»

kening mee te houden. Dan moet je dus de produktie op een of andere manier in de greep houden, zeggen van we mogen niet meer produceren dan zoveel. Dat worden dan dus produktievoorschriften. Want datgene, wat nu bij Lardinois in de maak is, gaat niet. Die wil de boeren gaan belasten met hun eigen overschotten. Individueel, als elke boer minder zou krijgen zou het misschien nog wel werken maar kollektief niet. Het is dus makkelijker te zeggen dan

«ik ben voor socialisatie van de grond»

Die grond is in produktiewaarde niet meer waard dan laat ik zeggen 5000. Mijn buurman is sekretaris van een ruilverkavelingscommissie en die zegt dat ze er zelfs overheen gaan. Hoe durven ze, ze gaan er aan kapot. Kijk, daar heb je nu een van die lancunes, de structuurmaatregelen helpen geen bliksem als er niet een goede grondpolitiek gevoerd wordt. Ik heb zelf het voorrecht gehad om in de Wieringermeer te boeren, als pachter van de staat. En het was de regering Ma-

de nieuwsbrief

Verschijnt 10 maal per jaar

Uitgave Boerengroep

Adres Postbus 265 Wageningen

Telefoon 08370-12502

Postgiro 3274046

Redactie Christien Bensink
Annelies Blomhoff
Jaap Frouws
Martijn de Groot
Peter Kemme
Jan Smit

Medewerker Ton Miltenburg

Typewerk Carolien Nugteren

Tekeningen Henk Groeneveld

Abonnementen f17,50

Losse nummers f 2,00

Inhoud:

De 1½%-norm van Duisenberg	p.3
Sanering in de fruitteelt	p.4
Scheepsladingen Chileens fruitp.	6
De plannen van AVEBE	
en KSH	p.8
Minder vlees mevrouw?	p.11
Wijnoorlog in Frankrijk	p.12
Te gast: Harrie Loonen	p.13
Dr. Sicco Mansholtverdedigt	
de EEG- sruktuurpolitiek	p.14
Wie zijn de echte ondernemers	
in de landbouw?	p.17

HET OVERNEMEN VAN ARTIKELN
UIT DE NIEUWSBRIEF IS STEEDS
TOEGESTAAN - MITS MET BRONVER-
MELDING-----

Deze uitgave werd mede mogelijk
gemaakt door de NCO

mansholt — vervolg van pagina 16

«moeten we wel door- gaan met de struk- tuurpolitiek zolang er geen werkelijke re- gionale politiek is»

rijnen die met het voorstel kwam om
die grond aan de boeren te verkopen.
Nou, daar is geen boer ingetrapt om
die grond te kopen. Die grondpolitiek

Als antwoord op ons verzoek een stukje voor onze gastrubriek te schrij-
ven, mochten wij van de heer Mathot dit schrijven ontvangen. We waren
bijzonder getroffen door de lovende woorden van de heer Mathot over on-
ze "deskundigheid". Uiteraard willen wij onze lezers deze waarderende
woorden niet onthouden en hebben wij de vrijheid genomen deze brief
hieronder af te drukken.

Cehave nv Veghel

hoofdkantoor: pater v. d. elsenlaan 4, veghel
telefoon: 04130-82255 - telegramadres: CeHaVe Veghel
telex: 50435 - postrekening: 107.66.10
handelsregister 's-hertogenbosch: 29226
bankrelatie: rabobank eindhoven rek. nr. 1010.50003

uw ref.:

De Weledele Heer Jaap Frouws,
Markt 23,
Wageningen.

onze ref.: M/D.

veghe, 19 maart 1976.

Met belangstelling heb ik de exemplaren van de Nieuwsbrief die u mij
toezond gelezen. Ik ben daarbij bijzonder onder de indruk gekomen
van de "deskundigheid" van uw redactie die n.l. op alle terreinen
waarover geïnterviewd wordt een eigen geprononceerde mening naar
voren brengt. Ik acht het daarom zinloos u mijn mening waarover
dan ook te geven.

Hoogachtend,
Cehave nv
Mr. Ir. H. J. Mathot.

wijnoorlog — vervolg van pagina 12

Dit heeft geleid tot overschot-
ten en daarmee voor de kleine
wijnbouwers tot rampzalige
prijzen. De vergroting van de
afzetmarkt voor wijn door de
EEG heeft ook de concurrentie
in de wijn gestimuleerd, zodat
de boeren uit Languedoc-Rousil-
lon nu ook moeten strijden te-
gen de wijnimporteurs, die de
wijn met tankwagons vol uit
Italië aanvoeren. En het zijn
de kostprijsstijgingen tenslot-
te, gelijk overal elders in de
EEG, die vele kleine boeren op
de rand van het faillissement
hebben gebracht.

niet alleen

Languedoc-Rousillon is een uit-
stekend voorbeeld van een
streek, die binnen het EEG-
principe: daar produceren, waar
dat het goedkoopste kan, in
feite zijn produktiefunctie aan
het verliezen is. Dit gebied

vormt niet het enige voorbeeld,
in Frankrijk geldt een zelfde
onderontwikkeling in vele berg-
streken. Ook buiten Frankrijk
zijn er onderontwikkelde stre-
ken, voor Sicilië en Ierland
geldt vergelijkbare problemen.
En in Nederland hebben we ten-
slotte Oost-Groningen. Het eni-
ge wat de EEG hiertegenover
stelt is dat de jonge mensen de
streek maar moeten verlaten,
zich omscholen en werk gaan
zoeken in de grote industrie-
centra. En worden ze daar zo
gastvrij ontvangen? Of moeten
ze gastarbeider worden?
Omdat de mensen in deze streek
heel goed zien hoe hun streek
zijn functie ontnomen wordt,
protesteren ze tegen een beleid
dat daar niets tegenover stelt.
En niet alleen de wijnbouwers
demonstreren, maar met hen de-
monstreert de hele streek: Wij
willen blijven leven op het
platteland!